

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/142/2023
Identifikačné číslo spisu:	1217217665
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1217217665.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: O. F., narodená N., bytom v T., zastúpená A.K. JUDr. NOVÁČKOVÁ s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mandľová 28, IČO: 36 699 705, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Zdenko Nováček, proti žalovanému: O. E., narodený N., bytom v T., korešpondenčná adresa T., zastúpený JUDr. Pavlom Torňošom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Tomášikova 50/D, IČO: 30 854 211, o vydanie vecí, umožnenie užívania nehnuteľnosti a vydanie bezdôvodného obohatenia, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 13C/58/2017, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 25. júna 2019 sp. zn. 14Co/65/2019, 14Co/67/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej v texte rozhodnutia „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom pre zmeškanie žalovaného z 20. júna 2018 č. k. 13C/58/2017-61 uložil žalovanému povinnosť odovzdať žalobkyni všetky kľúče od stavby (vrátane všetkých jej priestorov) súpisné číslo XXXX, postavenej na parcele C-KN č. 152/13 (zastavané plochy a nádvoria o výmere 190 m²) a od parcely C-KN č. 152/13 (zastavané plochy a nádvoria o výmere 190 m²), vedených na LV č. XXX pre katastrálne územie S., ako aj umožniť žalobkyni tieto nehnuteľnosti, v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu, nerušene: držať, užívať, požívať ich plody a úžitky a nakladať s nimi (vrátane umožnenia žalobkyni do nich nerušene vstupovať, či sa v nich aj nerušene zdržovať) /výrok I./. Zároveň žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 8.225 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.350 eur od 28. apríla 2017 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.875 eur od 10. septembra 2017 do zaplatenia, všetko v lehote 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku /výrok II./. Žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením /výrok III./.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku pre zmeškanie vyplynulo, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 20. 06. 2018 navrhla súdu vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Žalovaný sa na pojednávanie, napriek riadne doručenému predvolaniu, nedostavil. Rovnako svoju neúčasť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Samotný zákon vyžaduje, aby charakter vzniknutej prekážky bol vážny a vo svojej intenzite skutočne tvoril ťažko prekonateľnú prekážku účasti na pojednávaní. Takúto okolnosť však súdu žalovaný neuviedol, a preto bola naplnená hypotéza ustanovenia § 274 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

2. Proti uvedenému rozsudku pre zmeškanie podal žalovaný 17. augusta 2018 odvolanie a zároveň návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 CSP.

2.1. Súd prvej inštancie uznesením z 15. novembra 2018 č. k. 13C/58/2017-95 návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z 20. júna 2018 č. k. 13C/58/2017-61 zamietol. V odôvodnení zotrval na dôvodoch, ktoré uviedol v rozsudku pre zmeškanie.

3. Uznesenie z 15. novembra 2018 č. k. 13C/58/2017-95 napadol žalovaný dňa 11. decembra 2018 prípustným odvolaním (§ 357 písm. h) CSP) z dôvodu, že konajúci súd svojím postupom porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces. Pre vydanie rozsudku pre zmeškanie neboli splnené zákonné podmienky v zmysle ustanovenia § 274 CSP, pretože predmetného pojednávania sa nezúčastnil pre závažné okolnosti a svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil riadne a včas.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 25. júna 2019 sp. zn. 14Co/65/2019, 14Co/67/2019 odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 20. júna 2018 č. k. 13C/58/2017-61 odmietol (výrok I.), uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 15. novembra 2018 č. k. 13C/58/2017-95 potvrdil (výrok II.) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 % (výrok III.).

4.1. Z odôvodnenia uznesenia je zřejmé, že odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie o existencii zákonných podmienok pre postup v zmysle § 274 CSP. Preto napadnuté uznesenie z 15. novembra 2018 č. k. 13C/58/2017-95, podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil. Pretože dôvody taxatívne uvedené v § 356 písm. b) CSP neboli odvolacím súdom zistené, odvolanie žalovaného proti rozsudku prvoinštančného súdu z 20. júna 2018 č. k. 13C/58/2017-61, odmietol podľa § 386 písm. c) CSP.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP tvrdiac, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ navrhol uznesenie odvolacieho súdu z 25. júna 2019 sp. zn. 14Co/65/2019 spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie z 20. júna 2018 č. k. 13C/58/2017-61, podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5.1. V dovolaní namietal, že odvolací súd nenariadením pojednávania vo veci, mu odňal možnosť uplatniť jemu patriace procesné práva, tak ako sú garantované Ústavou Slovenskej republiky. Mal za to, že súdy nižšej inštancie konali v rozpore s uznesením Najvyššieho súdu SR z 27. októbra 2010 sp. zn. 6Cdo/184/2010. Ďalej namietal, že došlo k pochybeniu pri doručovaní rozhodnutia odvolacieho súdu. Konkretizoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo doručované elektronicky na adresu sídla advokátskej kancelárie jeho vtedajšieho právneho zástupcu, čím boli porušené právne predpisy pri doručovaní rozhodnutia, jeho správoplatnení a žalovanému bola odopretá možnosť podania odvolania a dovolania v zákonom stanovenej lehote. Ďalšie vady konania spočívali v tom, že odvolací súd nevytýčil pojednávanie a rozhodol formou samosudcu, neskúmal obsahové námietky žalovaného uvedené v jeho odvolaní a ani neskúmal, či súd prvej inštancie postupoval v súlade so zákonom a správne vyhodnotil dôkazy, na základe ktorých rozhodol. V dovolaní následne zhrnul aj vady konania, ktorých sa podľa jeho názoru dopustil súd prvej inštancie.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol, alternatívne zamietol ako zjavne oneskorene podané, a to aj bez ohľadu na jeho neopodstatnenosť podľa § 448 CSP, keď aj v kontexte čl. 5 CSP sa žalovaný zámerne vyhýbal nariadenému pojednávaniu. Zároveň žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) uznesením z 28. februára 2023 sp. zn. 5Cdo/150/2022 rozhodol o dovolaní tak, že uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 25. júna 2019 sp. zn. 14Co/65/2019, vo výroku, ktorým odmietol odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 20. júna 2018 č. k. 13C/58/2017-61 a vo výroku o trovách konania a rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 20. júna 2018 č. k. 13C/58/2017-61 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

8. Uvedené rozhodnutie dovolacieho súdu bolo na základe ústavnej sťažnosti žalobkyne nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) z 21. novembra 2023 sp. zn. IV. ÚS 405/2023 zrušené a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

9. Najvyšší súd pri opätovnom prejednaní podaného dovolania žalovaného posudzoval včasnosť podania dovolania. Vychádzal z ustanovenia § 427 ods. 1 a 2 CSP, podľa ktorého sa dovolanie podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

10. Podľa § 121 ods. 3 až 5 CSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

11. Podľa § 105 ods. 1 CSP súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu. Podľa § 105 ods. 2 CSP, ak nemožno doručiť písomnosť podľa odseku 1 a ak nejde o doručenie písomnosti do vlastných rúk, súd na žiadosť strany doručí písomnosť na elektronickú adresu. Písomnosť súdu sa považuje za doručенú po troch dňoch od jej odoslania, aj keď ju adresát neprečítal. Podľa § 105 ods. 3 CSP, ak nemožno doručiť písomnosť podľa odsekov 1 a 2, súd doručuje prostredníctvom doručujúceho orgánu.

12. Podľa § 111 ods. 3 CSP, ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručенú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie odvolacieho súdu bolo dovolateľovi, resp. jeho zástupcovi (pozri § 110 CSP) doručené 19. septembra 2019 postupom podľa § 111 ods. 3 CSP (ako neprevzaté sa vrátilo späť súdu, preto nadobudlo v ten deň aj právoplatnosť). Tiež zo spisu vyplýva, že s napadnutým rozhodnutím sa oboznámil najneskôr 21. februára 2020, keď nový advokát žalovaného počas nahliadnutia do súdneho spisu okresného súdu si obsah uznesenia krajského súdu odpísal, čo potvrdzuje úradný záznam. Vychádzajúc z vyššie označeného kasačného rozhodnutia ústavného súdu možno považovať náhradné doručenie uznesenia krajského súdu, resp. oboznámenie sa s ním počas nahliadania do spisu za účinné doručenie napadnutého uznesenia. Nič na veci nemení ani znenie § 105 a prioritizácia elektronického doručenia podľa tohto ustanovenia CSP. Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd zvolil doručenie písomnosti v listinnej podobe poštou z dôvodu, že rozsudok krajského súdu nebol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom, preto nemohol byť doručovaný ako elektronický úradný

dokument, čo je situácia s ktorou ustanovenie § 105 ods. 3 CSP počíta. Vychádzajúc z uvedeného bol 19. november 2019 najneskorším dňom na podanie dovolania, ktorý bol riadnym pracovným dňom. Ak by sa dovolacia lehota mala počítať odo dňa, kedy sa právny zástupca žalovaného oboznámil s predmetným rozhodnutím, bol posledným dňom 21. apríl 2020, ktorý bol rovnako riadnym pracovným dňom.

14. Hoci systematika ustanovenia § 105 CSP nasvedčuje hierarchickej postupnosti spôsobov doručovania písomnosti súdom, pri jeho aplikácii je nevyhnutné vychádzať z toho, že konečné rozhodnutie o spôsobe doručenia patrí súdu. Ten musí podľa okolností zvážiť, ktorým zo spôsobov doručenia sa dosiahne materiálny cieľ doručovania, a to oboznámenie sa s obsahom rozhodnutia, a zároveň sa naplnia ostatné požiadavky práva na spravodlivé súdne konanie vrátane plynulosti konania. Ustanovenie o náhradnom doručení podľa § 111 ods. 3 CSP platí bez ohľadu na povahu adresáta, teda aj pre doručenie advokátovi. Doručenie právnomu zástupcovi žalovaného v listinnej podobe (nastala fikcia doručenia, keďže zásielka sa vrátila súdu po uplynutí odbernej lehoty ako nedoručená, č. l. 139 spisu) je rovnocenným spôsobom oznámenia rozhodnutia, ktorý efektívne vyvoláva účinky doručenia rovnako, akoby to bolo v prípade jeho elektronického doručenia do elektronickej schránky právneho zástupcu (Nález Ústavného súdu SR z 21. novembra 2023 sp. zn. IV. ÚS 405/2023).

15. Žalovaný podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie osobne najvyššiemu súdu dňa 20. augusta 2020 (viď č. l. 173) teda oneskorene, po uplynutí lehoty na jeho podanie. To platí rovnako aj v prípade, ak by sa lehota počítala od času, kedy sa dovolateľ preukázateľne s napadnutým rozhodnutím oboznámil.

16. Najvyšší súd vzhľadom na to, že nebola zachovaná zákonom stanovená lehota na podanie dovolania (§ 427 ods. 1 CSP), dovolanie žalovaného ako oneskorene podané odmietol podľa § 447 písm. a) CSP. Vzhľadom na dôvod odmietnutia dovolania opodstatnenosť podaného dovolania neskúmal. Bez právneho významu je opakované doručenie napadnutého uznesenia na žiadosť nového právneho zástupcu žalovaného. Ako je uvedené vyššie na veci nič nemožno, že súd pôvodne nedoručoval napadnuté uznesenie do elektronickej schránky právneho zástupcu žalovaného, ale poštou. Za podmienok stanovených v ustanovení § 105 ods. 3 CSP, ktoré boli naplnené, je takýto postup možný a takéto doručovanie je rovnocenné s elektronickým doručovaním.

17. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.